

Obec Šintava

Hlavný kontrolór

STANOVISKO

hlavného kontrolóra obce Šintava k návrhu rozpočtu obce Šintava na rok 2023 s výhľadom na roky 2024 a 2025 (viacročný rozpočet)

V zmysle § 18 f, odsek 1, písmeno c) zákona č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce na rok 2023 a k viacročnému rozpočtu na roky 2024 a 2025. Odborné stanovisko bolo spracované na základe predloženého návrhu rozpočtu obce na rok 2023 a viacročného rozpočtu na roky 2024 a 2025 v súlade s § 9, odsek 1 č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

A/ VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzal z posúdenia predloženého návrhu rozpočtu obce na rok 2023 a viacročného rozpočtu na roky 2024 a 2025 (ďalej len „návrh rozpočtu“) z dvoch hľadísk a to:

1. Dodržiavania zákonnosti predloženého návrhu rozpočtu.
2. Metodickej správnosti predloženého návrhu rozpočtu.

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

1.1. Súlady so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia nasledovných zákonov:

- č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, na základe ktorého v súlade s § 2 ods. 3 tohto zákona bolo vydané Všeobecne záväzné nariadenie obce o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len VZN)
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- č. 493/2011 Z. z. ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti
- č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov
- č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
- nariadenie vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy

- č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Opatrenie MF/0101075/2004-42 zo dňa 8.12.2004 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie
- Vyhláška Štatistického úradu SR č. 257/2014, ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy

- 20.októbra 2022 NR SR schválila novelu zákona č. 583/2004 Z. z. účinnú od 15.decembra 2022 kde bol doplnený §21h - prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 15. decembra 2022 pričom prijaté mimoriadne opatrenia budú platiť od účinnosti novely zákona č. 583/2004 Z. z. do **31.decembra 2023**.

Novela zákona č.583/2004 z 20.októbra 2022

Ustanovenia §10 ods. 7 a 9 a §17 ods. 2 zákona č. 583/2004 Z. z. obec a vyšší územný celok nie sú povinné uplatňovať do 31. decembra 2023; v tomto období obec a vyšší územný celok nie sú povinné uplatňovať vo vzťahu k zabezpečeniu vyrovnanosti bežného rozpočtu ani ustanovenia §12 ods. 3 a §14 ods. 3. To neplatí vo vzťahu k zostaveniu rozpočtu na roky 2024 až 2026.

Obec nie je povinná pri zostavení rozpočtu dodržať pravidlo vyrovnanosti ustanovené v §10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z.. Bežný rozpočet nemusí zostaviť ako vyrovnaný alebo prebytkový, ale ho môže zostaviť ako schodkový a to nielen z dôvodu, že vo výdavkoch bežného rozpočtu rozpočtuje použitie účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu EÚ alebo na základe osobitného predpisu, nevyčerpaných v minulých rokoch, ale aj z dôvodu použitia iných disponibilných zdrojov.

Obec nemusí sledovať v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonávať zmeny v rozpočte, najmä zvýšenie vlastných príjmov alebo zníženie výdavkov, s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu ku koncu rozpočtového roka.

Obec nemusí dodržiavať pravidlo použitia prostriedkov rezervného fondu (ďalej RF) na bežné výdavky ustanovené v §10 ods. 9 zákona č. 583/2004 Z. z., podľa ktorého ak v priebehu rozpočtového roka vznikne potreba úhrady bežných výdavkov na odstránenie havarijného stavu majetku obce, alebo na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami alebo inou mimoriadnou okolnosťou, ktoré nie sú rozpočtované a kryté príjmami bežného rozpočtu, môže obec na základe rozhodnutia svojho zastupiteľstva použiť prostriedky RF.

Obec nemusí dodržiavať pravidlo použitia prostriedkov RF na bežné výdavky ustanovené v §10 ods. 9 zákona č. 583/2004 Z. z., podľa ktorého prostriedky RF môže obec na základe rozhodnutia svojho zastupiteľstva použiť aj na úhradu záväzkov bežného rozpočtu, ktoré vznikli v predchádzajúcich rozpočtových rokoch, maximálne v sume prebytku bežného rozpočtu vykázaného za predchádzajúci rozpočtový rok. Obec má oprávnenie použiť prostriedky RF na bežné výdavky bez týchto zákonných obmedzení.

Neplatí časové obmedzenie pre vykonávanie zmien rozpočtu rozpočtovým opatrením podľa §14 ods. 2 písm. d) zákona č. 583/2004 Z. z.; obec aj po 31. auguste príslušného rozpočtového roka môže vykonávať povolené prekročenie a viazanie finančných operácií, ktoré budú mať za dôsledok zvýšenie schodku rozpočtu obce. Neplatí ani povinnosť obce použiť návratné zdroje financovania len na úhradu kapitálových výdavkov. Návratné zdroje financovania sa budú môcť použiť aj na úhradu bežných výdavkov.

Od 15.12.2022 do 31.12.2023 obec bude môcť na úhradu bežných výdavkov použiť prostriedky RF, kapitálové príjmy a návratné zdroje financovania. Vykonávať zmeny rozpočtu rozpočtovým opatrením podľa §14 ods. 2 písm. d) zákona č. 583/2004 Z. z. – povolené je prekročenie a viazanie finančných operácií.

1.2. Súlady so všeobecne záväznými nariadeniami (VZN) obce Šintava

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s VZN a internými predpismi obce:

- VZN č. 20/2019 o miestnych daniach
- VZN č. 18/2018, ktorým sa určuje výška príspevku na čiastočnú úhradu nákladov vo výdajni školskej jedálne
- VZN č. 4/2020 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- VZN č. 6/2020 o úhradách za sociálne služby
- VZN č. 16/2018 o výške dotácie na osobné a prevádzkové náklady na dieťa MŠ a školského zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Šintava
- VZN č. 2/2011 o podmienkach nájmu bytov a postavených s podporou štátu
- VZN č. 3/2020 Prevádzkový poriadok pohrebiska obce Šintava

1.3. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh rozpočtu bol zverejnený v obci obvyklým spôsobom na vývesnej tabuli obecného úradu a na webovej stránke obce dňa **23.11.2022**, to znamená v zákonom stanovenej lehote najmenej 15 dní pred jeho schválením OZ konanému dňa **15.12.2022**, čo je v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

2. **Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu**

Predložený návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších predpisov, ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy. Návrh rozpočtu na roky 2023-2025 je predložený na schválenie v rozsahu podľa ustanovení § 10 odst.4 zákona č. 583/2004 Z. z., ktorý ustanovuje, že rozpočet obce sa predkladá na schválenie obecnému zastupiteľstvu (OZ) v členení minimálne na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie. Podmienka bola zo strany obce dodržaná.

Rovnako je dodržaná podmienka zákona č. 583/2004, § 10, ktorý ustanovuje, že rozpočet má byť členený na:

- a) bežný rozpočet (tzn. bežné príjmy a bežné výdavky obce)
- b) kapitálový rozpočet (tzn. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky obce)
- c) finančné operácie (príjmové a výdavkové)

Obec Šintava v súlade s § 4 zák. č. 426/2013 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy neuplatňuje programový rozpočet.

B/ VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre nich zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce (VZN), ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených obcou, ako aj finančné vzťahy k právnickým osobám, ktorých je zakladateľom.

Viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Návrh rozpočtu je spracovaný v zmysle zákona č. 583/2004 Z.z. v členení podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2023
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku – rok 2024
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) - na rok 2025

Rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok 2023 je záväzný, rozpočty na dva nasledujúce roky (2024,2025) majú orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch. Členenie viacročného rozpočtu (2024, 2025) je rovnaké ako členenie rozpočtu príslušného rozpočtového roku.

Východiskom pre tvorbu návrhu rozpočtu bol návrh rozpočtu verejnej správy na rozpočtové obdobie 2023 - 2025, zákon o štátnom rozpočte na rok 2023 a predpokladaný vývoj hospodárenia obce za rok 2023. Na základe zhodnotenia reálneho naplnenia príjmov rozpočtu obce v roku 2022, obec prikočila k zostaveniu výdavkovej časti rozpočtu 2023.

C/ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu obce Šintava na roky 2023-2025

Príjmová časť v €:

Rozpočtový rok	2023	2024	2025
Bežné príjmy	1 916 018	2 055 100	2 115 100
Vlastné príjmy ZŠ,MŠ	16 000	16 500	16 500
Kapitálové príjmy	0	0	0
Finančné operácie príjmové	79 529	0	0
Príjmy SPOLU	2 011 547	2 071 600	2 131 600

Výdavková časť v €:

Rozpočtový rok	2023	2024	2025
Bežné výdavky	1 027 157	1 050 000	1 080 000
Výdavky ZŠ,MŠ	922 790	960 000	990 000
Kapitálové výdavky	0	0	0
Finančné operácie výdavkové	61 600	61 600	61 600
Výdavky SPOLU	2 011 547	2 071 600	2 131 600

Bežný rozpočet na rok 2023 spĺňa podmienku zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, § 10 odst. 7, kde je stanovené, že bežný rozpočet je obec povinná zostaviť ako vyrovnaný, alebo prebytkový. Novela zákona č. 583/2004 umožňuje postaviť rozpočet pre rok 2023 aj ako schodkový. Bežné príjmy obce sú v predpokladanej výške 1 995 547 €, bežné výdavky vo výške 1 949 947 €. Bežný rozpočet na rok 2023 je tak postavený ako prebytkový vo výške 45 600 €.

Podľa uvedeného zákona **kapitálový rozpočet** môže byť postavený ako vyrovnaný, alebo prebytkový. Kapitálový rozpočet môže byť zostavený aj ako schodkový, ak je tento schodok možné kryť prebytkom bežného rozpočtu, zostatkami finančných operácií, resp. návratnými zdrojmi financovania.

Kapitálové príjmy resp. výdavky nie sú v rozpočte na rok 2023 navrhnuté. Úver obce vo výške 150 000 € z minulého roka bude kryť časť kapitálových výdavkov aj v roku 2023. Použitie akýchkoľvek finančných zdrojov na krytie kapitálových výdavkov musí byť podložené schváleným rozpočtovým opatrením.

Celkové príjmy obce by mali v roku 2023 dosiahnuť výšku **2 011 547 €** spolu s doplnením z rezervného a ostatného fondu, pričom v prebiehajúcom roku 2022 sa očakáva plnenie vo výške 1 976 981 € a teda sú porovnateľné s rokom 2022. Podielové dane sa rozpočtujú vo výške 704 000 € čo predstavuje cca 35 % celkových príjmov. Sú najvýznamnejším zdrojom rozpočtu obce, výrazne ovplyvňujú aj jej cash flow. Prognózy vývoja zverejňuje MF SR dvakrát ročne. Ostatné miestne dane a poplatky sú rozpočtované podľa skutočností predchádzajúceho roka podľa schválených VZN daňového a poplatkového charakteru. Pri dôslednej aplikácii zákona č. 563/2009 Z. z. Daňový poriadok by nemalo dôjsť k ohrozeniu plnenia týchto príjmových položiek.

Celkové výdavky obce by mali v roku 2023 dosiahnuť výšku **2 011 547 €**, čo znamená že rozpočet obce Šintava na rok 2023 je **zdrojovo vyrovnaný**. Bežné výdavky spolu s výdavkovými finančnými operáciami sú vo výške 1 088 757 €, čo predstavuje 54,1 % celkových výdavkov. Výdavky ZŠ a MŠ sú vo výške 922 790 € čo je 45,9 %.

D/ ZÁVER

Viacročný rozpočet obce Šintava na roky 2023-2025 je zostavený v zmysle platnej legislatívy SR ako aj predpisov vydávaných obcou. Okrem zabezpečenia chodu obce je vytvorený priestor aj pre určitý rozvoj obce. Poskytovanie dotácií z rozpočtu obce je viazané na zákonnú povinnosť dodržania podmienky nezvyšovania dlhu obce, teda ich poskytovanie je možné len z prebytku bežného rozpočtu, ktorý je však zároveň aj zdrojom krytia splátok úverov. Zároveň je časť prebytku bežného rozpočtu účelovo viazaná na kapitálové výdavky. Novela zákona č. 583/2004 umožňuje pre rok 2023 krytie bežného rozpočtu kapitálovými príjmami.

Na základe zhodnotenia pravdepodobnosti dosiahnutia plánovaných príjmov a analýzy plánovaných výdavkov obce v roku 2023 v porovnaní so skutočne dosiahnutým plnením rozpočtu v roku 2022 je možné skonštatovať, že navrhovaný rozpočet na rok 2023 je zostavený reálne. V prípade nutnosti odporúčam využívať rozpočtové opatrenia a zmeny v rozpočte, ktoré zohľadnia reálny vývoj rozpočtovaných príjmov a výdavkov. Príjmy obce nepokladám ako nadhodnotené a výdavky podhodnotené, čo považujem za pozitívum. V oblasti bežných príjmov je nutné sledovať úroveň dosahovania podielových daní od štátu a plnenie miestnych daní a poplatkov. Dotácie poskytované z rozpočtu obce, majú byť poskytované na základe zákonnej podmienky nezvyšovania dlhu obce. Obec má v súčasnosti k dispozícii RF, z ktorého môže preklenúť prípadné negatívne obdobie. Po schválení záverečného účtu za rok 2022 bude RF doplnený o prebytok hospodárenia z predmetného roku.

Návrh rozpočtu obce Šintava na roky 2023-2025 bol v intenciách zákona o obecnom zriadení č. 369/1990 Z.z. zverejnený, k dispozícii občanom na pripomienkovanie, prejednaný vo finančnej komisii OZ a predložený na schválenie na zasadnutí OZ.

Na základe uvedených skutočností odporúčam Obecnému zastupiteľstvu obce Šintava :

1. Návrh rozpočtu obce Šintava na rok 2023... **schváliť**.
2. Návrh rozpočtu obce Šintava na roky 2024-2025... **zobrať na vedomie**.

V Šintave, 5.12.2022

Ing. Anton Polák, hlavný kontrolór obce